

בעזהש"ת

לחזות בנועם

עניינים המתבארים במאמר

מה היה רצון השי"ת להראות את המכות

וידבר 'אלקים' ויאמר אליו אני 'ה'

יניקת פרעה היה משם 'אלקים'

חובת זכירת מצרים בכל יום

גליון יט • פרשת וארא • תשפ"ד

ז"ל על-ידי חבורת נועם ה' החסידי ברסלב וירושלים עיה"ק

ניצוצות אור מתוך המאמר

פי תכף שיזדה ויהלל להשם יתברך - יתגלה שכל הפעולות
משתנות נמשכין מאחד הפשוט יתברך, שעל ידיה מתבטל
הצרות הבאים מהשנויים הרבים, וכל מה שמתבטלים השנויים
שמהם הצרות - יגדיל ההודאה יותר, שיזכה למצא דרך והלוקד
להתקרב להשם יתברך מכל מה שעובר עליו

מאמרים ופנינים על פרשת השבוע ומועדי השנה
לחזות כנועם ה' ולבקר בהיכלו
מתוך מעינות דברי קדשו של
הרה"ק מוהר"ר נתן מברסלב זצוק"ל
בספה"ק ליקוטי הלכות

לכל הערה הארה תגובה או הצעה נא לפנות ל:

lb1877300@gmail.com

וכן ניתן להקדיש הגליון להצלחה ולישועה בכתובת הנ"ל
להרשמה לקבלת הגליון השבועי יש לשלוח בקשה לכתובת הנ"ל

מאמר אמרי נועם

על ידי הודאה להשי"ת בלב שלם יוצאים מכל הצרות ומכל הגלויות

עיקר רצון השי"ת בבריאת העולם הוא 'אחדות', שאפילו שכל אחד משונה מחבירו יכירו כולם ביחד אחדותו ית' - גלות הוא כשנמצאים תחת העכו"ם שהם מעולם 'הפירוד' - הגאולה תהיה ע"י הצדיקים שיש להם אחדות - ע"י הודאה להשי"ת נתבטלים כל הצרות - ע"י הודאה זוכים להתפלל ולהשיח כל לבבו בתפילה להשי"ת - חובת זכירת יציאת מצרים בכל יום

וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה' (שְׁמוֹת ו, ב).

השי"ת רצה בבריאת עולמו שמתוך הרבה שינויים יגיעו לדבר אחד לדעת אותו ית' שהוא אחד

על פי מה שכתב בליקוטי מוהר"ן (חלק ב' תורה ב) וז"ל יחיד ורבים הלכה כרבים (ברכות ט לז), כי מחמת שהם רבים, שכל אחד יש בו דעה משנה - בחינת פעלות משתנות [דברים שהם שונים אחד מהשני], וכשהם מסכימים יחד לדעת אחד, נמצא בחינת פעלות משתנות נעשה בחינת אחדות הפשוט, שזה יקר מאד בעיניו יתברך, ועל פן הלכה כמותם. וגם כפי שלא להרבות מחלקת בישראל, כי אם לא כן, כל יחיד ויחיד יאמר כדעתו ואין

לדבר סוף, ויתרבו מחלקת בישראל (ע' ב"מ נט:), שאין זה רצונו יתברך, כי רצונו רק בבחינת אחדות הפשוט עכ"ל הק'.

ועיין שם שמבואר ששני דברים אלו, להודות להשי"ת על כל הטובות, ולהכיר את השי"ת בכל המקומות, תלויים אחד בהשני, שע"י שמודים להשי"ת על כל הישועות, אפשר לזכות להכיר את השי"ת בכל הפעולות המשתנות, היינו בכל המקומות. וע"י שמכירים את השי"ת בכל הפעולות המשתנות, היינו בכל המקומות, אפשר לזכות להודות להשי"ת על כל הדברים.

עיקר גזירת הגלות היא ע"י מחלוקת, ועי"ז מושלים עלינו העכו"ם שהם מעולם הפירוד' היפך האחדות

ובליקוטי הלכות (הל' פריקה וטעינה הל' ד) מבאר וזה בחינת מה שאמר משה (שמות ב, יד): "אכן נודע הדבר" - כשראה מחלקת בישראל שאז אמר: "עתה נודע הדבר" - מה נשתנו ישראל להיות בגלות כל-כה, כי רואה אני שהם ראויים לכך מחמת המחלקת, וכמו שפרש רש"י שם בפרשה, כי עקר גלות ישראל שהעכו"ם מושלים עליהם הוא על-ידי המחלקת, שהוא בחינת התגברות הפעולות משתנות בשנויים רבים, עד שאין נכללין בדעה אחד, ואין מתגלה אחדות הפשוט, ואזי מתגברין העכו"ם שנמשכין מעלמא דפירודא [מעולם הפירוד] מפעולות משתנות, וישראל גוי אחד בגלות ביניהם, והשכינה עמהם בגלות כבכול, כי שולטין התגברות הפעולות משתנות, עד שמעלימין ומסתירין בחינת התגלות אחדות הפשוט, שזה עקר קדשת ישראל גוי אחד.

בגלות הזה ע"י המחלוקת מתגברת יותר ההסתרה ואריכות הגלות

וְכֵן גְלוֹת בְּבַל הָיְתָה עַל-יְדֵי שֶׁהָיוּ מְלַעֲבִין בְּמִלְאָכֵי אֱלֹהִים וְכוּ' (דברי הימים א לו, טז), שֶׁעַל-יְדֵי כָל זֶה הִתְגַּבְּרוּ בְּחִינַת הַשְּׁבָעִים עֲפוּ"ם שֶׁנֶּאֱחָזְוּ בַּפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת עַל יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד, וּבַפְּרָט הַגְּלוֹת הָאֶרֶץ הָאַחֲרוֹן הַזֶּה שֶׁהִתְחִיל מִחֶרֶב בֵּית שְׁנִי, שֶׁהָיָה עֶקֶר הַחֶרֶב עַל-יְדֵי שְׁנֵאת חָנָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וּמִחֻמַּת שָׂאֵז הִתְגַּבֵּר הַשְּׁנֵאת חָנָם בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יומא ט), עַל-כֵּן מִתְאַרְךָ הַגְּלוֹת בְּיוֹתֵר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כִּי עֲדִין הַשֵּׁטֶן מְרַקֵּד בֵּינָן (יומא סט), וּמִרְבֵּה מַחְלָקַת בְּיִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה אִפְנָיִם, וּבַפְּרָט בֵּין הַתְּלֻמִּידֵי חֻכְמִים, שֶׁכָּל עֶקֶר אַרְיֶכַת הַגְּלוֹת הוּא עַל-יְדֵי-זֶה, בְּחִינַת (דברים לא, יח): "וְאֵנֹכִי הַסֵּתֵר אֶסְתִּיר", שֶׁאֵין מִתְגַּלֶּה בְּחִינַת אַחַדוֹת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת, עַל-יְדֵי רַבּוּי הַמַּחְלָקַת וְשְׁנוּי הַדְּעוֹת.

משה רבינו לא רצה לנאול את ישראל בגלל שראה המחלוקת שיש בין ישראל

וּבִשְׁבִיל זֶה מֵאֵן מֹשֶׁה הִרְבֵּה בְּשִׁלְחוֹתוֹ בְּמִרְאֵה הַסֵּנָה, וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ טַעַן עֲמוֹ שְׁבַעָה יָמִים שִׁלְךָ לְגֹאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהוּא לֹא רָצָה, כְּמוֹבֵא בַּפְּרוּשׁ רַש"י שֵׁם (שמות ד, ט), הַכֹּל מִחֻמַּת זֶה, מִחֻמַּת שְׂרָאָה וְהַבִּין גְּדֹל הַתְּגַבְּרוֹת הַשְּׁנוּי דְּעוֹת שְׁבִין יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי הַחוֹלְקִים וְהַדְּלֻטּוֹרִים שֶׁהֵם דָּתָן וְאַבִּירָם וְכוּ', עַל-כֵּן רָאָה רַבּוּי הַתְּלוּנוֹת וְהַנְּסִיווֹת שֶׁיִּנְסוּ אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיִּבְאוּ לְחֻטָּא הָעֵגֶל עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִחַרַב הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְיִחָזְרוּ לְגְלוֹת וְכוּ', עַל-כֵּן לֹא רָצָה לְהִתְחִיל לִלְךָ וְלַעֲסֹק בְּזֶה כָּלֵל, כִּי הַמַּחְלָקַת בְּחִינַת הַתְּגַבְּרוֹת פְּעֻלוֹת מְשִׁתְּנוֹת מִתְרַבֶּה, עַל-כֵּן

לא רצה לילה בשליחותו. ואפלו בסוף כשאמר לו השם יתברך: מי שם פה לאדם וכו', השיב: שלח נא ביד תשלח, כי יודע אני שאיני גואלם לעתיד וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פרקי דרבי אליעזר ט). כי עקר הסתכל ברוח קדשו על סוף הגלות האחרון הזה, שיתארך על ידי רבוי המחלקת, ועל־כן מאן לילה.

סוף כל סוף תהיה הגאולה ע"י הצדיקים והכשרים
שהיה להם אחדות ונכללים יחד

ואמר לו: הלא אהרן אחיך הלוי וכו' הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבבו וכו'. הינו שגלה לו, שאף־על־פי שאי אפשר עדין להמשיך השלום בשלמות להשוות כל השנוי דעות יחד, שבזה תלוי הגאולה, אף־על־פי־כן על־ידי אהרן ותלמידיו שיהיו נכללין עמו באהבה ושמחה, על־ידי־זה תהיה הגאולה, וכן רמז לו עד הסוף האחרון שבכל דור ודור, על־ידי מעט הצדיקים והכשרים שנכללים יחד בהצדיק הרבי האמתי, שהוא בחינת משה, על־ידי־זה בעצמו מתגלה אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, עד שסוף כל סוף תהיה הגאולה שלמה על־ידי־זה.

הקב"ה הוציא את ישראל ממצרים במופתים גדולים
כדי שנכיר שהכל מתנהג על פי רצונו ית'

אבל השם יתברך הכריחו לילה, כי השם יתברך עשה נפלאות גדולות, אף־על־פי שלא היו ישראל כדאי, ועשה אותות ומופתים גדולים ונוראים במצרים, ובכל זה הראה, שכל הפעלות משנות ממנו יתברך בעצמו, והם בידו כחמר ביד היוצר, ויכול לשנות אותם בכל עת כרצונו, כי יכול לעשות ממטה נחש, ומנחש מטה, וממים דם, ואחר־כך מדם מים וכן בלם, כי כל

הפעלות משנות בידו, כי כלם נמשכים ממנו לבד מאחדותו הפשוט, ועל ידי זה הוציאתם ממצרים ומכל הצרות משטיפת הדמים, כמו שכתוב (יחזקאל טז, ו): "ואמר לך בְּדַמִּיךָ חַיִּי" וכו'. והכל היה כדי שיודו ויהללו שמו יתברך תמיד, כמו שכתוב (שמות ט, טז): "ולמען ספר שמי בכל הארץ, ולמען תספר באזני בנה ובן בנה" וכו'.

על ידי שכלל ישראל הודו להשי"ת בלב שלם זכו לגאולה

וכן עשו ישראל, כמו שכתוב (שם ד, לא): ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את ענינם ויקדו וישתחוו - קדה והשתחויה זה בחינת הודאה בלב שלם, בחינת פריעת מודים, ותכף שהתחילו להמשיך בחינת תודה על ידי זה התחיל להאיר בחינת התגלות אחדות הפשוט מתוך הפעלות משתנות, וכמו כן נתבטל כח המצרים שיונקים מהשנויים של הפעלות משתנות כשאין נכללים יחד. וכן חוזר חלילה לטובה, [שע"י שנתגלה שכל הפעולות המשתנות נמשכים מהשי"ת, ע"ז זוכים יותר להודות להשי"ת, וחוזר חלילה וכו'], עד שזכו לצאת ממצרים.

ואז באותו הלילה אמרו שיר והלל, כמו שכתוב (ישעיה ל, כט): "השיר יהיה לכם כליל התקדש חג", ואז המשיכו ביותר בחינת תודה, שזה עקר הגאולה עד שזכו לקריעת ים סוף, שאז היה גמר גאלתם שאז אמרו שירת הים בשמחה רבה, כי אז נשלם ההודאה בשלמות נפלא על ידי שירת הים, כי הא בהא תליא, והעקר זכו לזה על ידי אהרן שלא חלק על משה, אדרבא! יצא לקראתו בשמחה, ואהרן היה נביא וגדול הדור והרב ישראל סמכו עליו ונכללו במשה על ידו, ועל ידי זה עקר התגלות אחדות הפשוט

מתוך פעולות משתנות, על־ידי שרבים מסכימים לדעה אחת אמתית, שזה נעשה על־ידי אהרן.

כל הדברים הקשים העוברים על כל אחד כוונתו ית' בזה הם רק לטובתו

ועקר כונת דברינו הוא שביין כל אחד מזה רמזים לעצמו להחיות ולהשיב נפשו בכל עת בכל מה שעובר עליו כל ימי חייו. כי על כל אדם בהכרח שיעבר עליו כמה וכמה מיני הרפתקאות ותלאות וכו', כי אדם לעמל יולד (איוב ה, ז), וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין צט:): כלהי גופא דרופתקי נינהו וכו' (כל הגופים עמלים וטורחים, אשרי מי שעמלו בתורה), בפרט בגלות הזה אשר תקפו עלינו צרות, ואין לנו חיות כי אם על־ידי ההרחבות שהשם־יתברך מרחיב לנו בין צרה לצרה, וגם בתוך הצרה בעצמה יש הרחבות גדולות, בבחינת (תהלים ד, ב): "בצור הרחבת לי", (כמו שמבאר בליקו"מ סימן קצ"ה).

וזה ידוע, שכל מה שעובר על האדם - בודאי כונת השם־יתברך לטובה, כדי להזכירו לשוב ולהתקרב על־ידי־זה ולמרק הפשע ולהתם חטאות, כמו שכתוב (איוב לו, ט): "ויאמר כי ישוּבוּן מאוּן". אך רבים אומרים דחיות של שקר, ומטעים את עצמן שמרבוּי הצרות והיסורים אינם יכולים ללמד ולהתפלל ולהתקרב להשם־יתברך, ובאמת הוא להפך, שכל הצרות והתלאות והיסורים שהשם־יתברך שולח על כל אדם לכל אחד כפי עוֹנוֹ - הכל הוא רק לקרב ולא לרחק, כי כונת השם־יתברך הוא בודאי לטובה ולא לרעה, חס ושלום, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ט): 'שחיב אדם לומר בכל עת כל מה דעבד רחמנא לטב עבד'.

עיקר העצה להנצל מכל הצרות הוא ע"י הודאה להשי"ת על כל הטובות שכבר עשה עמנו עד היום

על־פֶּן עקר העצה הוא דְּרֹךְ הַנַּ"ל לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ בַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה לַהֲשִׁים־יִתְבָּרָה, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַהֲשִׁים־יִתְבָּרָה עַל כָּל הַחֲסָדִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד הַנְּהָ, וְהוֹצִיאֵנוּ וּמִלֵּט נַפְשׁוֹ מִכַּמָּה צָרוֹת וּתְלָאוֹת בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּשֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב בְּנִשְׁמַת': אֵלּוּ פִּינוּ מְלֵא שִׁירָה וְכוּ' אֵין אָנוּ מִסְּפִיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ וְכוּ', עַל אַחַת מֵאֵלֶּף אֵלֶּף אֵלֶּפִי אֵלֶּפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים, הַטּוֹבוֹת וְכוּ', שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ. וְכֵן אוּמְרִים בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: נוֹדָה לָךְ וְכוּ' עַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים וְכוּ'.

כִּי עַל כָּל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם בּוֹדָאי כָּבֵר עָבְרוּ כְּמֹה צָרוֹת וְנִצַּל מֵהֶם, אוֹ שֶׁנִּצַּל מִכַּמָּה צָרוֹת שֶׁרָאָה שֶׁבָּאוּ עַל אַחֲרִים וְהוּא נִצַּל מֵהֶם מֵעַקְרָא - שְׁלֵא בָּאוּ עֲלָיו, וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (נִדָּה לֵא). עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים עב, יח"ט): "עָשָׂה נְפִלְאוֹת לְבָדוֹ, וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם" - אֵין בְּעַל הַנֶּס מִפִּיר בְּנִסּוֹ וְכוּ', שֶׁעַל זֶה תִּקְנֵנוּ לָנוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לֹמֵר בְּכָל יוֹם: עַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְכוּ' הַנַּ"ל, וְעַל־פֶּן צְרִיכִין לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַהֲשִׁים־יִתְבָּרָה בְּלֵב שָׁלֵם עַל כָּל זֶה.

וביותר צריכים להודות להשי"ת על 'שלא עשני גוי'

וְהַעֲקָר הוּא לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבָּרָה עַל עַקְר הַחֲסָד וְהַטּוֹבָה הַנִּצְחִית אֲשֶׁר הִפְלִיא חֲסָדוֹ הַגָּדוֹל עִמָּנוּ, וְהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וּבָחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֵת תּוֹרָתוֹ. וְאֶפְלוּ כְּשִׁידְעַ פְּחִיתוֹתוֹ וּגְרִיעוֹתוֹ, אַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא חֲסָד נְפִלְאָ 'שְׁלֵא עָשִׂנִי גוֹי', וְגַם בְּכָל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדוֹת טוֹבוֹת

הַרְבֵּה, וְכִמּוֹ שִׁכְתוּב (סימן רפב) עַל פְּסוּק (תהלים קד, לג): "אַזְמְרָה לְאַלְקֵי בְעוֹדֵי" וְכו'. וּבְכָל זֶה צְרִיף לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וְלִתֵּן שִׁבְחַ וְהוֹדָיָה בְּכָל יוֹם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה עַל זֶה, וּבִפְרָט בְּעֵת שְׁעוֹבֵר עָלָיו, חֵס וְשָׁלוֹם, אֵיזָה צָרָה וְיִסּוּרִים וְכו', רַחֲמֵנָא לְצַלּוֹ, שְׂאֵז דִּיקָא יִזְכֹּר כָּל הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ עַד הַנְּהַ, וְגַם בְּתוֹךְ הַצָּרָה בְּעֵצְמָה בּוֹדָאֵי יֵשׁ כְּמָה הַרְחַבּוֹת אִם יִסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם בְּעֵין הָאֱמֶת.

**ע"י הודאה זוכים להכיר יותר את השי"ת עד שיוצאים
לגמרי מכל הצרות**

וְעַל כֵּן זֶה יִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְהִלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהַנְצִיל מִהַצָּרָה, כִּי תִכְף שְׂיֹזֶה וְיִהְיֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - יִתְגַּלֶּה שְׂכָל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאַחַד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּטְּלִין הַצָּרוֹת הַבָּאִים מִהַשְּׁנוּיִים הַרְבִּים, וְכֵן מֵהַשְּׁמִתְבַּטְּלִים הַשְּׁנוּיִים שֶׁמֵּהֶם הַצָּרוֹת - יִגְדִּיל הַהוֹדָאָה יוֹתֵר, שְׂיִזְכֶּה לְמִצָּא דֶרֶךְ וְהַלּוֹךְ לְהַתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו. וְכֵן מֵה שֶׁנִּגְדַּל הַתּוֹדָה יוֹתֵר - מִתְבַּטְּלִים הַשְּׁנוּיִים שֶׁל הַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְנִכְלָלִין בְּאַחַדוֹת הַפְּשׁוּט יוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוֹל הַצָּרָה, וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה עַד שְׂיִצָּא מִהַצָּרָה לְגַמְרֵי.

ע"י הודאה יוכל להתפלל ולפרש כל שיחתו להשי"ת

וְגַם כִּי עַל־יְדֵי שְׂמוּצָא הַרְחָבָה בְּתוֹךְ הַצָּרָה עֲצְמָה, וְעוֹסֵק לְהוֹדוֹת וְלִהְלֵל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים שֶׁכָּבֵר עָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ, וְעַל כָּל הַהַרְחַבּוֹת שֶׁמְרַחֵב לוֹ גַּם עִתָּהּ, עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יוֹכֵל לְהַתְפַּלֵּל וְלְהַתְחַנֵּן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ לְפָנָיו לְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחְתּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְלְהַתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו: הֲלֵא כִּבְרַחֲסֵךְ גָּדוֹל עָלַי שֶׁהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחְתֵּימוֹת - לְהִיּוֹת

בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדְךָ, חוּס וְחַמֵּל עָלַי גַּם עֵתָהּ וְהוֹצִיאֵנִי מֵהַצָּרָה וְהִיִּסוּרִים וְהַדְּחָקוֹת וְכוּ'. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים כז, ט): "עֲזַרְתִּי הָיִיתָ אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל", שָׁזָה עֵקֶר טַעֲנָתוֹ לְהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם, חָס וְשָׁלוֹם, אֵין לִי שׁוּם זְכוּת, הֲלֹא כָּבֹר הַגְּדֹלַת חֶסֶדְךָ עִמִּי וְעֲזַרְתִּי הָיִיתָ, גַּם עֵתָהּ אֵל תִּטְשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

זֶהוּ וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה', שֶׁהוֹכִיחוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל שֶׁאָמַר (שֵׁם ה, כב): לָמָּה הִרְעַתָּה - עַל־יָדַי שֶׁיִּצְאוּ דָתָן וְאַבִּירָם נֹצְעִים לְקִרְאָתוֹ, וְאָמְרוּ לוֹ (שֵׁם ה, כא): יֵרָא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט וְכוּ', כִּי בְּאִמַת אִם הָיוּ הַכָּל שׁוֹמְעִים לְקוֹל הַצְּדִיקִי אִמַת לִילֵךְ בְּדַרְךָ זֶה - לְהֵאֱמִין תִּמְיֵד בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהַכָּל לְטוֹבָה, וְלָתֵן שִׁבַח וְהוֹדִיָּה תִמְיֵד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֵּין בְּטוֹבוֹ בֵּין בְּעָקוֹ [בֵּין כְּשֶׁטוֹב לוֹ, וּבֵין כְּשֶׁרַע לוֹ], כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נו, יא): "בְּה' אֶהְלֵל דָּבָר בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דָּבָר", בּוֹדְאֵי הָיוּ מִתְבַּטְּלִים כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּלִיּוֹת לְגִמְרֵי, וְכִבֵּר הִיתָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה.

כשמתחילים להודות להשי"ת מנסה הסט"א מאוד להתגבר להחליש דעתו

אֵף עֵקֶר עֹכּוֹב הַגְּאֻלָּה בְּכָל־וּבְפָרְט, הוּא עַל־יָדַי רְבוּי הַחוּלְקִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת דָתָן וְאַבִּירָם שֶׁיִּצְאוּ נֹצְעִים לְקִרְאָת מֹשֶׁה וְכוּ' - כִּי בְּאִמַת, אֵף־עַל־פִּי כְּשֶׁמוֹדִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יָדֵי־זֶה מִתְבַּטְּלִים כָּל הַצָּרוֹת הַנִּמְשָׁכִין מֵהַפְּעֻלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּ', עַד שֶׁמִּתְבַּטֵּל הַצָּרָה לְגִמְרֵי וְכוּ', אֵף־עַל־פִּי־כֵן "אֵת זֶה לַעֲמֹת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים" (קִהְלֵת ז, יד), וְתִכְף שְׁמֵתְחִיל אֵיזָה צְמִיחַת קֶרֶן יְשׁוּעָה, אֵזִי תִכְף הַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַמְסִטִּינִים מִתְגָּרִים בְּיֹתֵר וְיֹתֵר לְקִטְרָג וְלְהַגְבִּיר הַצָּרָה, חָס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁנִּי בְּנֵי אָדָם הַנִּלְחָמִים זֶה עִם זֶה, כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֵה שֶׁחִבְרוֹ מִתְגָּבֵר - הוּא מִתְגָּבֵר יֹתֵר וְכוּ', וּמִזָּה בָּאִים כָּל

הנפילות, רחמנא לצלן, וההתרחקות של כל בני אדם, ובפרט של הכפשים שהתחילו להתקרב ונתרחקו, רחמנא לצלן.

ועל-כן כשבא משה לגאלם - ויאמן העם וכו' ויקדו וישתחוו, שעל-ידי-זה התחילה הגאלה. אבל הסטרא אחרא התגברה מאד, והכביד לב פרעה עד שאמר: מי ה' וכו', ואמר: תכבד העבדה - בכבודת עצום שלא לתן להם תבון. וזה היה נסיון לישראל להתחזק אז דיקא באמונה, להאמין, כי בודאי דבר ה' על-ידי משה נאמן ביתו - בודאי יקום לעולם, כאשר באמת רב הכפשים הלכו בזה. אבל נמצאו חולקים דתן ואבירם שהטעו רבים אחריהם, עד שיצאו נצבים לקראת משה ואמרו: ירא ה' וכו', כאלו הם מקנאים קנאת ה' צבאות, וטוענים בעד ישראל ומוסרים דין לשמים על משה רבנו - שמוסר כל נפשו בעדם עד שאמרים: ירא ה' עליכם וישפט - ומרובי מחלוקותם התגברו הפעלות משתנות להעלים, חס ושלום, התגלות אחדות הפשוט שמשם כל הגאלה, והמחלקת הרע שלהם התגבר, עד אשר "העושק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה" (קהלת ז, ז) - שהוא לב משה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, עד שמושה מעצם צרתו אמר: למה הרעתה לעם וכו'. כי משה טען: למה זה שלחתני - כי הלא זה דברי גם מקדם שלא רציתי לילה בשליחות זה מחמת רבוי החולקים וכו'.

כל הבריאה שנמשך משם אלקים כלול בשם הוי"ה

והשיב לו השם יתברך, שבודאי הוא יגמור את שלו ברחמיו הגדולים ובזכות אבות, ובזכות אהרן והכפשים הנלוים אליו המאמינים במושה באמת, ומבטלים שנוי דעתם, שהם בחינת פעלות משתנות לדעה אחת של משה, שעל-ידי-זה נכללים באחדות הפשוט, ועל-ידי כל זה תהיה הגאלה בשלמות. וזה וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' - הינו

בחינת (תהלים ק, ג): **"דעו כי ה' הוא האלקים"** (המבאר בסוף התורה הנ"ל שפרש שם), שכל הפעלות משתנות הנמשכים משם אלקים - כלם כלולים בה' שהוא אחדות הפשוט.

וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' - כי הכל אחד, כי ה' הוא האלקים, כי כל הפעלות משתנות - כלולים באחדות הפשוט, ובנדאי יגמור את שלו לגאלם, כי פרעה אמר מי ה', כי לא האמין בשם ה' כי יניקתו היה רק משם אלקים, כמובא (פרי עץ חיים, חג המצות, פרק ה), כי רצה להפריד, חס ושלום, בין שם ה' לשם אלקים, שזה עקר הפרוד, חס ושלום. הינו כי רצה לכפור ולהפריד הפעלות משתנות מאחדות הפשוט, מחמת שאי אפשר להבין זאת בשכל, כמו שמבאר שם. אבל השם יתברך הכהו מפות גדולות והציל ישראל מכלם, והראה מופתים גדולים ונוראים, שעל ידי כל זה ראה בעיניו שכל הפעלות משתנות הם מאחדות הפשוט עד שהכרח להודות בעצמו, ואמר ה' הצדיק:

**גם אתה על ידי שתדע שהכל מאתו ית' ותודה
להשי"ת על הכל תזכה לגאולה**

וכן מתנהג עתה שכל מה שמתעורר איזה צמיחת קרן ישועה בכלליות או בפרטיות, אזי תקף מתגבר שפגגדו יותר ויותר, כמו שני בני אדם הנלחמים וכו', ואם ירצה להתגבר עוד יותר מתגברים הם עוד יותר ויותר וכו', עד שנתעקם הלב הרבה, כאלו אי אפשר עכשו, חס ושלום, לשוב ולהתקרב להשם יתברך. אבל סוף כל סוף יגמור השם יתברך את שלו ויגאלנו גאלה שלמה על ידי זכות אבות, ועל ידי כח הצדיקי אמת והפשרים הנלוים אליהם המאמינים בהאמת והולכים בדרך הנ"ל - להאמין שהכל לטובה ולתת שבח והודיה להשם יתברך תמיד בשמחה ולהתחזק

על־ידי־זה - להתפלל ולהתחנן להשם־יתברך, ועל־ידי־זה יושיענו השם־יתברך ויצילנו ויציאנו מכל הצרות והדחקות, וימהר לגאלנו גאלה שלמה שאין אחריה גלות במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון:

**מצוות זכירת יציאת מצרים הוא כדי שנזכה לזכור
החסדים שהשי"ת עשה עמנו**

ועל־כן חובה עלינו לזכר יציאת מצרים בכל יום. כמו שכתוב: למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, וכן בהתחלת נתינת התורה התחיל אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים (שמות כ, ב), וכן ברב המצות הזכיר יציאת מצרים. כי עתה כל ההתחלה שלנו לכנס בעבודת ה' בכל יום ויום הוא על־ידי יציאת מצרים, כי עתה תהלה לאל יש לנו התחלה טובה מהיכן להתחיל, מאחר שכבר גמר ה' יתברך ישועתו על־ידי משה והוציאנו ממצרים באותות נוראות, שעל זה אנו נותנים שבח והודיה אליו יתברך בכל יום ערב ובקר, שזהו בחינת תודה, ועל־ידי־זה מתבטל כח הגלות של העכו"ם וכו', עד שנזכה על־ידי־זה לגאלה שלמה.

ועל־כן מחייבים לזכר יציאת מצרים בכל יום ערב ובקר, וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. כי כל התחלתנו עתה לצפות לישועה עדין, ולהתקרב להשם־יתברך הוא על־ידי יציאת מצרים, ומזה נלמד להבין גם בפרטיות הנסים והנפלאות שהשם־יתברך עושה עמנו בכל דור, עד שגם בפרטי פרטיות עושה השם־יתברך נסים רבים עם כל אחד ואחד בכל יום ויום, שעל זה אנו מודים לו יתברך בכל יום, שזהו בחינת תודה וכו', וכו', שעל־ידי־זה יכול כל אחד להתקרב להשם־יתברך.

פניני נועם

השי"ת נותן כח להסט"א לעשות מופתים כדי שיהיה בחירה בעולם

וַיְבַלֵּעַ מִמֶּנּוּ אֶהָרֶן אֶת מִטְתָּם (שמות ז, יב).

את זה לעמת זה עשה אלקים (קהלת ז, יד), ונתן כח גם בהסטרא אחרא שתוכל להתעקם בקוף בפני אדם, עד שיש כח גם להחרטמים והמכשפים שיעשו כמעשה הצדיקים, לפעל פעלות על-ידי שמות הטמאה, כמפרש בתורה לענן המופתים הנוראים שעשה משה רבנו: "ויעשו גם החרטמים בלהטיהם בן" (שמות ז, יא). אבל בודאי אמתת הקדשה ידה על העליונה, ולעולם גברה יד משה עליהם, כמו שכתוב (שם פסוק יב): "ויבלע מטה אהרן את מפתם", עד שבכמה אותות לא יכלו החרטמים להוציא, עד שהכרחו להודות ולומר "אצבע אלקים היא" (שם ה, טו). ואם אף-על-פי-כן החזיק לב פרעה, אבל בסוף הכרח להודות ולומר: "ה' הצדיק" (שם ט, כז) ולשלחם בעצמו, ואחר-כך נתחרט ורדף אחריהם עד הים, ושם הראה ה' את ידו הגדולה וקבע את הים לפני בני ישראל, ופרעה סבר שגם הוא יעבר הים ורדף אחריהם לתוך הים, "וישב ה' עליהם את מי הים" וכו' (שם טו).

והנה מכל המעשיות הנוראות האלו וכאלו, ומכל מה שמבאר בספרי קדש מזה, אנו רואין גדל כח הבחירה שנתן השם-יתברך להאדם בזה העולם המעשה, ועקר הבחירה על-ידי שהעלים רצונו, ואינו מגלה סודו כי אם לעבדיו הנביאים הרודפים ומתנגעים להשיג רצונו, ואלו הנביאים והצדיקים אמתיים מגלים רצונו על-ידי תפלתם הקדושה, שעל-ידיה הם עושים מופתים ואותות נוראות בעולם, והעקר הוא משה רבנו,

שהוא רבן של כל הנביאים, שעשה אותות ומופתים נוראים בעולם, אשר לא נשמעו ולא נראו בכל הארץ, כמו שכתוב (דברים ה, לב): "הנהיה פדבר הגדול הזה" וכו', וכל מה שעשה הכל היה על-ידי תפלה, כמו שכתוב (שמות טו, כה): "ויצעק אל ה'".

(ליקוטי הלכות ברכת השחר הלי' ה עו)

